

Landbruks- og matdepartementet

Innspill til utredning om Bionova

Bionova skal bidra til innovasjon og verdiskaping innen bioøkonomien knyttet til landbruk, skogbruk og havbruk. I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV står det at «Bionova skal bidra til utvikling av næringsvirksomhet i Norge, reduksjon i utslipp av klimagasser og særlig til binding av karbon.»

Tromsø har sterke kompetansemiljøer av relevans for Bionova. Det er sagt at kjerneoppgavene til Bionova bør være klimatiltak, i tillegg til innovasjon og verdiskaping innen bioøkonomien. Det gjør det nødvendig å knytte forskningsmiljø opp mot næringsliv.

Dersom Bionova skal ha et sterkt mandat på fiskeri og havbruk så går UiT Norges arktiske universitet gjerne inn som vertskap for aktivitet i Bionova. Det er viktig at det bygges på eksisterende kompetansemiljøer dersom Norge skal oppnå avkastning fra et Bionova på relativt kort sikt. Vi ser for oss et anvendt senter hvor universitetet arbeider sammen med næringen i forsknings- og utviklingsprosjekter. Framsenter samarbeidet har en finansieringsmodell som det kan være hensiktsmessig å se til med hensyn på organiseringen.

UiT har sterk og bred kompetanse på hav (eksempelvis havrett, fiskeriøkonomi, maritim teknologi, marin biologi, marin bioprospektering, fiskeri og marin overvåking).

Eksempler på FoU-aktivitet ved UiT som kan knyttes til Bionova:

- Et samarbeid mellom UiT og Finnfjord smelteverk. Bruk av alger til binding av karbon og produksjon av fiskefor.
- Et senter for forskningsbasert innovasjon (SFI) som arbeider med å erstatte plast med bionedbrytbare materialer til marine applikasjoner.
- Et senter for hav og Arktis som arbeider for bærekraftig utvikling av havnæringene.
- Omfattende samarbeid mellom UiT og havbruksnæringen om bærekraftig havbruk.
- Et senter for fornybar energi (ARC). UiT er også aktiv partner i klyngen Energi i Nord og forskningspartner i et nytt FME, HYDROGENi, ledet av SINTEF.

Havet er en arena for bærekraftig utvikling. Potensialet i marine næringsparker, hvor havbruk, fiskeri og energiproduksjon til havs kombineres, bør utforskes. Bionovas mandat bør omfavne dette. Det vil også

være interessant å se på utnyttelse av restråstoff og avfall, for å imøtekomme en ambisjon om en grønn oppdrettsnæring.

Nord-Norge har store næringsklynger knyttet til havbruk, og et variert, men sårbart, landbruk. I tidligere generasjoner var kombinasjonsbruk vanlig i Nord-Norge. Nå er det lite landbruk igjen. Det er et poeng å ta vare på kulturlandskapet og drive lokal matproduksjon i hele landet, og sikre at også arktiske småbruk klarer å få til bærekraftig drift. Det er avgjørende med forskning og forskningsformidling om planter/matproduksjon som er tilpasset arktiske forhold. I Tromsø har vi samarbeid mellom NIBIO (Holt forsøksstasjon) og UiT.

Forholdene ligger til rette for et omfattende samarbeid med havbruksnæringen dersom Bionova lokaliseres til Tromsø. Tromsø er Norges største fiskerikommune med hensyn til landet villfanget fisk i kommunen, og har derfor gode forutsetninger for å jobbe med muligheter innen sirkulærøkonomi i fiskeri- og havbrukssektoren. Dette må sees i sammenheng med at Tromsøs nabokommune Balsfjord er en av Nord-Norges største landbrukskommuner, og derfor en viktig del av hvordan arktisk landbruk kan integreres i et sirkulært økonomisk system med fiskeri og havbruk. Kompetansemiljøet ved Norges Fiskerihøyskole ved UiT, innovasjons og industriklyngen BioTech North, og Nofima vil være viktige drivkrefter i en slik satsing. Det vil også ha en betydning å vise at bærekraftige løsninger knyttet til landbruk fungerer i sårbare Arktis. Kan de fungere her, kan de fungere i resten verden.

Oppsummert betyr dette:

- Bionova bør plasseres i Tromsø for å skape synergier mellom arktisk landbruk, store havbruksklynger og de store fagmiljøene ved UiT.
- Med et mandat på fiskeri og havbruk går UiT Norges arktiske universitet gjerne inn som vertskap for FoU-aktivitet i Bionova.

Vi ser frem til positivt svar, og er tilgjengelige i den videre dialogen rundt etableringen av Bionova.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur